

God gaat ons besef te boven

Efeziërs 3:20-21

Te lezen: Efeziërs 3:14-21

Datum: 6 januari 1980

Ik heb deze tekst om een heel bepaalde reden gekozen. Ik heb hem gekozen omdat hij je in een geweldige ruimte plaatst: 'God is bij machte oneindig veel méér te doen dan wij bidden of beseffen'. De ruimte van Gods macht. Gods macht is veel groter dan wij beseffen. In een afscheidsdienst ben je, vóór je het weet, bezig om te proberen het allemaal te beseffen. Je wilt het graag weten, hoe God gewerkt heeft. Je maakt de balans op van de jaren dat je in de gemeente gewerkt hebt: Hoeveel mensen zijn er gedoopt? Heeft de gemeente begrepen wat je in je prediking en bijbelstudies probeerde over te brengen? Toen je de gemeente een beetje had leren kennen dacht je: Dit moet veranderen! Dat zal voortaan beter gaan! Als je afscheid neemt, speelt dit alles door je hoofd, en je maakt de balans op: Waarin heb ik mijn doel bereikt? Waarin ben ik mislukt? Is broeder X in al die gesprekken die we hadden wat van zijn problemen kwijt geraakt? Gaat het in gezin Y nu beter, na alle zorg die ik er aan besteedde? Echt: je ontkomt er moeilijk aan! Al heb je het er niet over, in je preek, je denkt er stiekem aan. Je wilt het zo graag weten, hoe God door je dienst in de gemeente gewerkt heeft. Je ontkomt er moeilijk aan, om het allemaal te willen weten. En anders beginnen de sprekers er wel over, na de dienst, in de afscheidstoespraakjes. Sprekers.... aan hen ontkom je zeker niet! Wat moet je van sprekers zeggen? Ze moeten er zijn! Ze moeten er zijn! - Zo voelen ze het zelf ook, als ik goed naar sprekers luister! - Ze moeten er zijn: Want je wilt wat zeggen, als gemeente, de kerkenraad, als.... noem maar op! Je wilt graag zeggen: Bedankt! Het was toch eigenlijk wel fijn! Het was best een goede tijd! Dit was een zegen! Daar hebben we zoveel aan gehad! U wilt het zeggen. En ik wil het best horen. Want een stukje bevestiging zoek je allemaal. Je wilt het als afscheid nemend voorganger best horen: 'U was toch echt wel een dienaar van God!' Want je wilt het graag weten.

Paulus schrijft: 'God is bij machte oneindig veel meer te doen dan wij bidden of beseffen'. God kan meer dan wij weten. En Hij doet het ook! Als God bezig is, gaat Hij ons besef te boven.

Aan sommige dingen heb ik als predikant erg moeten wennen. Soms had ik een preek gemaakt, waarvan ik tevoren dacht: Dat is het helemaal! Ik hield hem. De meesten keken met grote ogen. Welwillend, dat wel. Maar het deed ze kennelijk niet veel. Enkelen zaten onrustig te schuiven. Na afloop van de dienst spreekt iemand je aan: 'Ik was het helemaal niet met u eens! Dat is toch geen evangelieprediking'. En je zegt: 'Maar zo heb ik het helemaal niet bedoeld! U hebt me verkeerd begrepen'.

En je denkt in het begin: ‘Mensen kunnen niet luisteren! Het is toch allemaal duidelijk gezegd!’ Dat zijn dingen waaraan ik erg heb moeten wennen. Soms zei iemand tegen me: ‘U hebt eens een keer dat en dat gezegd. Dat heeft me zo geholpen’. Ik dacht: ‘Ik mag een boon wezen. Dat heb ik nooit gezegd! Dat zou ik ook nooit hebben willen zeggen’.

Wordt er iemand gezegend door wat ik niet heb gezegd!

Vroeger dacht ik dan: ‘Mensen kunnen niet luisteren!’ Nu denk ik: ‘God is bij machte oneindig veel meer te doen dan ik bid of besef’. Je wilt het allemaal precies weten: Hoe het evangelie gepredikt moet worden. Hoe Openbaring 6:13 uitgelegd moet worden. Wat belangrijk is voor het huwelijk van br. en zr. Jansen. Hoe het zit met de vrouw in de kerkenraad. Wat beter is in de gemeente: werkverdeling of wijkverdeling. Wat God vraagt van zr. Pietersen. Je weet het precies. Je zegt het duidelijk. En vriendelijk. Je vergadert er over. Je typt stencils vol. Je bidt er voor. Héél ernstig. En God gaat gewoon zijn eigen gang!

Er wordt iemand gezegend door wat ik niet gezegd heb.

Ik zie iemand lachen. Is dat niet heerlijk? Dat je als mens kunt lachen als je het allemaal héél precies weet? Dat je als christen kunt lachen als je bloedserieus gepraat hebt over de wil van God, dat je als kind van God ontspannen kunt lachen nadat je heel ernstig voor een bepaalde zaak hebt gebeden. Ontspannen lachen. Omdat het niet eng is, omdat je preekt, en bijbelstudies houdt, en vergadert, en bidt, en pastorale gesprekken houdt in de ruimte van Gods macht.

God is bij machte oneindig veel meer te doen dan wij bidden op onze bidstonden. Hij is bij macht oneindig veel meer te doen dan wij beseffen in preken, op bijbelstudieavonden, in vergaderingen en in de pastorale gesprekken. En hij doet het ook! Dan mag je best eens ontspannen lachen om jezelf, zoals je staat op de kansel, zoals je fanatiek achter de typemachine zit, met een stencil er in en opengeslagen bijbelverklaringen er om heen. Je doet soms of je het allemaal precies weet. Maar God is veel groter! Lach dan maar eens ontspannen om jezelf! En om elkaar! Maar begin bij jezelf!

Iemand vertelde me dat hij geweldig streng was opgevoed. Zijn vader was een zeer rechtlijnig christen. Dit mocht wel en dat mocht niet. Er was niet over te praten! 's Zondags driemaal naar de kerk. En o wee, als vader er achter kwam dat je met een vriendje geintjes had zitten maken! Hij had gemeend dat een christen-vader zijn kinderen zo en niet anders moest opvoeden. Eén dag vóór zijn overlijden, toen hij op hoge leeftijd was gekomen, riep hij zijn kinderen bij zich en zei: ‘Wat is er in mijn leven veel menselijks geweest’. De man zei: ‘Ik was zo blij dat vader dit zei! Dat hij zichzelf en zijn principes kon relativieren! Toen stond hij als vader en als christen veel dichterbij me’. Vlak vóór zijn dood kon die vader zichzelf relativieren en om zichzelf

glimlachen. Als je bijna voor God staat voel je je eigen kleinheid. Toen zag hij het betrekkelijke van al zijn praten over God.

Het behoort tot de genade van God dat je als christen jezelf kunt relativieren, af en toe om jezelf kunt lachen. Ik hoop dat ik straks om mezelf kan lachen, als de sprekers het woord krijgen. En u met mij. Ik mag dan honderd keer voorganger zijn. U hebt vast wel kleine menselijke trekjes in mijn voorgangerschap ontdekt. Ik doe soms of ik het allemaal heel precies weet. Laten we er in deze afscheidsdienst ontspannen om lachen. Dat is tot eer van God! Want God is veel groter dan ik hem heb doen voorkomen! God is bij machte oneindig veel méér te doen dan ik beseef en u heb voorghouden! 'God is bij machte oneindig veel meer te doen dan wij beseffen'. Paulus geeft hiermee ook de betrekkelijkheid aan van de orthodoxie. Je moet niet al te rechtlijnig en precies over God willen praten en over Jezus Christus, en over de Geest. Je moet het niet precies willen weten hoe het zit. En je moet een ander die het anders zegt niet te gauw vangen op zijn woorden en gedachten. Ik wil best orthodox zijn. Als ik af en toe maar mag lachen om de orthodoxie. Want God is groter dan de meest orthodoxe uitspraak over hem. Hij is bij machte oneindig veel méér te doen dan theologen beseffen.

In de tram hangt een bordje: 'Spreek vrijmoedig over God maar misbruik zijn naam niet'. Over God mag je vrijmoedig spreken. Hij gebruikt ons zelfs in die vrijmoedigheid. Want God is altijd groter. Sommigen hebben mij wel eens verdacht van vrijzinnigheid. Omdat ik soms anders en voor hun oren gewaagd sprak over God en zijn Zoon en de Geest. Beschouw het als een gesprek in de ruimte waarin God zelf zijn dienaren plaatst. God is niet te vangen in onze woorden, in onze gedachten. Verklaar daarom geen enkele gedachte of uitdrukking. God is groter dan wij beseffen. Zeg het daarom maar eens vrijmoedig anders!

De tekst voor deze prediking eindigt in een lofprijzing: 'Hem nu, die blijkens de kracht, die in ons werkt, bij machte is oneindig veel meer te doen dan wij bidden of beseffen, hem zij de heerlijkheid in de gemeente en in Christus Jezus tot in alle geslachten, van eeuwigheid tot eeuwigheid'. Daar mag je eindigen. Daar mag je eindigen, als je in de ruimte van Gods machtige genade wat om jezelf hebt geglimlacht. In de lofprijzing. Als gemeente mag je in een afscheidsdienst eindigen, niet op een receptie, maar in de lofprijzing. Op een receptie zeg je tegen iemand die weggaat: 'Het was goed. We zullen u missen'. In de lofprijzing zeg je: 'Hem die bij machte is.... Hem zij de heerlijkheid in de gemeente'. God kan meer en hij doet het ook. Ik heb gepreikt. En.... Ik hoef niet te weten wat het allemaal heeft uitgehaald. God gaat zijn gang. Met die. En ondanks. Hij kan gewoon veel meer. Hem zij de heerlijkheid in de gemeente. Fijn om zo ontspannen afscheid te nemen. Ik word er niet minder van. Dat is het geheim van lofprijzing: God is helemaal God. Mens helemaal mens.

Amen.